

# INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“  
Apare la 1 și 15 a fiecărei luni

## CUPRINSUL:

I. C. Cătuneanu : Eri și azi.  
Ana E. Gen. Tarnoschi : Drepturi la femei.  
I. I. Moța : Crima hahamului din Alba Iulia.  
Impresionant pelerinaj la Mauzoleul dela Mă-  
răsești.  
C. G. D. Danilla : Educația tinerimii de astăzi.  
I. B. : Biserica creștină și Jidanii.  
I. L. Potra : Ar fi timpul ca după zece ani să  
se facă dreptate Motilor  
Infrățirea Românească : Pentru guvernul ce pre-  
tinde a fi al dreptății și legalității.  
Ministerul de finanțe să facă ordine la admi-  
nistrația financiară din Sibiu.  
Kanner alias N. Constantin directorul revistei  
„Realitatea“ înaintea parchetului de Ilfov.  
Dna Dr. E. Brațu : Fondul cultural „Iuliu Karsai“.  
N. Frăguțeanu : O lămurire pentru Lăpușeni.  
N. Popa : O petrecere românească în Huedin.  
Informațiuni.

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei  
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil : Dr. LAZAR ISAICU

# INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

## Eri și Azi

Era înaintea războiului de independență al României mici. Abia se închegase Unirea celor două țări surori sub o dinastie străină. Trăiam sub suzeranitatea Imperiului Otoman, a cărui dominațiune peste tot pământul balcanic din sudul Dunării nu era contestată de nici unul din popoarele creștine, supuse de veacuri. La miază-zi, România vasală avea ca vecin puternică împărăție turcească; către celelalte puncte cardinale viețuia strânsă, într'o poziție chinuită și fără aer, între hotarele ce păreau de granit a două împărății de o potrivă de dușmănoase, cari căutau la prima ocazie să ne împartă. În vremea când marile puteri europene nesocoteau, din interes, principiul naționalităților, România mică era considerată ca un stat-tampon, necesar între Rusia și Austro-Ungaria, spre a opri ca unul din aceste state să se instaleze la gurile Dunării.

Cam așa se prezenta situația externă a țării românești în primii ani de domnie ai Domnitorului Carol. Dar în lăuntru? Într'o atmosferă, înăsprită de lupte politice pătimăse, trebuia pus umărul cu putere și dibăcie spre a ridica poporul, ce își trăia de secole o existență umilă și întunecată sub căma vremurilor vitrege. Pusese Kogălniceanu la 1864 umărul lui de titan să scoată țărâtimea din nămolul trecutului, rupând, spre a-i da ceva pământ, din moșiile boeresti. Dar câte mai erau de făcut!

Și tocmai în acel timp, plin de lipsuri și de sfertări eroice, se mai ridică și chestiunea jidovească pusă cu acreală, cu dușmănie și amenințări de Jidovimea internațională, așezată de curând sub scutul Alianței izraelite universale. În această situație, ce crezi domnule cetățean autohton al României mari că au făcut oamenii de seamă ai României mici? S'au speriat că le trec peste cap greutățile și au dat înapoi înaintea unei chestiuni,

a cărei importanță atingea viața poporului român dintre Carpați, Dunăre și Prut? Nu, domnule meu; nu s'au speriat. Toți laolaltă au văzut pericolul, au avut curajul să-l denunțe nu numai țării dar și străinătății în mod demn și impunător și au știut să-l stăvilească.

Au avut acest curaj nu numai primele noastre forțe culturale depe vremuri: Hajdeu<sup>1)</sup>, V. Alexandri<sup>2)</sup>, Vasile Conta<sup>3)</sup>, Eminescu<sup>4)</sup>, despre care, scepticul, fără vlagă și fără ideal, ar putea spune că purtătorii acestor nume ilustre au trăit cu capul în cărți ori în „visări dulci și senine“ și deci erau niște idealști, cari nu cunoșteau piedicele și dedesupturile vieții politice. Au avut acelaș curaj, radiator de energie, și oamenii politici de atunci, crescuți în biruarea tuturor greutăților de ordin practic și mânați de simțul acelei datorii, care nu-ți îngăduie să dai înapoi, când este în joc viața poporului pe care îl conduci. Și astfel România mică și vasală a aflat asupra chestiunii jidovești, nu numai părerile unui Hașdeu, Alexandri, Vasile Conta sau Eminescu; ci în aceeaș Românie mică, începătoare în civilizație și dușmănită de vecini, un om politic inzebrat cu arta de a governa cum a dovedit-o Ion Brătianu, nu a făcut „diplomație“ umilă și stearpă când a sosit ceasul să denunțe țării pericolul jidovesc. El a avut curajul să facă în plin parlament următoarea afirmațiune:

„Eveii au devenit o plagă socială pentru România, au devenit o plagă socială de care trebuie să ne scăpăm... Contra Evreilor eu nu ași ridica considerațiunea, că sunt

<sup>1)</sup> Vezi *Infrățirea Românească* numărul din 1 Aprilie 1929.

<sup>2)</sup> Vezi *Infrățirea Românească* numărul din 15 August 1927.

<sup>3)</sup> Vezi *România Intregită* numărul din 1 Aprilie 1925.

<sup>4)</sup> Vezi *Infrățirea Românească* numărul din 15 Noemvrie 1927.

mai puțin civilizați, ci numai faptul numărului lor cel mare, care după cum știe oricine, amenința naționalitatea noastră și când națiunea este amenințată, ea se apără și devine nu intolerantă ci prevăzătoare. Singure măsurile administrative ne pot scăpa de această lepră și pot împiedica să ne năvălească în țară proleteri străini“<sup>5)</sup>.

Un alt mare patriot, cu o largă experiență și mult simț politic, Mihail Kogălniceanu, constatând că Jidanii din țară uniți cu consăngeniilor lor de peste graniță căutau să împiedice consolidarea României mici și să o discrediteze în străinătate prin bârfiri de tot felul și intervenții străine, a avut curajul, în calitate de Ministru la 1869, să pună chestiunea evreiască în fața străinătății cu atâta demnitate și vigoare, încât a făcut să amuțescă pentru lungă vreme presa jidovească și jidovită din afară. Din prețiosul document scris de Kogălniceanu — repet ca Ministru nu ca simplu particular — se cuvine a cita următoarele fragmente<sup>6)</sup> ca să învețe posteritatea ce va să zică curajul opiniei:

„In adevăr, în România, chestiunea Evreilor nu este o chestiune religioasă; este cu totul de altă natură: este o chestie națională și în acelaș timp o chestiune economică. În România, Jidanii nu constituie, numai o comunitate religioasă distinctă, ei constituie, în întreaga accepțiune a cuvântului, o naționalitate, deosebindu-se de Români prin origină, prin limbă, prin obiceiuri și chiar prin sentimente“.

... „Atat guvernul cât și națiu-

<sup>5)</sup> Fragmentul citat este luat din cartea intitulată „La question des Israélites en Roumanie“ Paris 1923, pag. 346, scrisă de Jidanul Iosif Bercovici, care prin falsificarea istoriei a făcut pe savantul francezz Lapradelle să creadă, că Jidanii sunt autohtoni în țara românească, de același vechime ca și populația de baștină.

<sup>6)</sup> cf. *Verax*, la Roumanie et les Juifs. Bucarest 1903, pag. 141—143.

nea, avem dreptul de a fi neliniștiți de progresele acestei națiuni străine, care stă în mijlocul nostru și al cărei număr crește fără încetare prin imigrațiunea Jidanilor din Galiția și Podolia, din aceste două provincii ale vechii Polonii, care sunt limitrofe cu România<sup>1)</sup>.

„Toți călătorii străini cari au vizitat Principatele, și în special Moldova, au rămas înspăimântați de aspectul lamentabil, ca să nu zic mai mult, ce prezintă Jidani polonezi cari formează populația orașelor noastre. Dar când acești călători au început să studieze mai de aproape comerțul, industria și mijloacele de existență ale mulțimii de Jidani, spaima lor a crescut în mod considerabil, pentru că au putut să constate că acești Jidani sunt consumatori fără a fi producători și că vânzarea de băuturi spirtoase constituie comerțul lor principal sau pentru a vorbi mai exact, singurul lor comerț...”

„Iată pentru ce, nu numai astăzi, dar din toate timpurile și sub toate regiunile, Domnitorii și oamenii de Stat ai României, și în general toți aceia cari se interesează de această țară, au fost stăpâniți de necesitatea de a împiedica exploatarea poporului român, de către un popor care îi este străin, de către Jidani”.

După aceste citate, vă întreb Domnilor guvernanți, chestiunea ridicată de Kogălniceanu la 1869 nu se pune mai palpitant la 1929?

Dar să trecem mai departe.

Cu un an înainte, la 1868, întâlnim o altă probă de curaj și independență de caracter, și anume: 31 deputați moldoveni, în frunte cu Președintele Camerii, prezintă Parlamentului un proiect de lege, spre a se stăvili cotorpirea jidovească, însoțit de o expunere de motive<sup>1)</sup> de așa valoare, încât autorul francez H. Lucien-Brun a alăturat-o, în traducere, ca anexă la cartea lui intitulată: „*La condition des Juifs en France depuis 1789*”, Ed. II, pag. 378—389, cu mențiunea că o publică în extenso, pentru că nu vrea să „schimbe nimic din acest implacabil rechizitoriu, care chiar pentru Franța, nu și-a pierdut nimic din actualitatea lui”.

Astăzi noi ce facem? Astăzi, când nu ne mai învecinăm cu trei pu-

ternice Impărății; când toate trele s'au fărâmițit, fiecare urmându-și inexorabilul său destin istoric; când pe ruinele lor s'au ridicat state, dintre care nici unul în preajma noastră nu are nici puterea materială, nici perspectiva de superbă dezvoltare a României mari. Fac abstracție de lumea de peste Nistru, al cărei viitor stă ascuns în negură ca și misterul sufletului slav. Ce facem noi astăzi? când țara întregită, printr'o politică externă pricepută dela Unire încoace, a izbutit să joace un rol considerabil printre statele Micii Înțelegeri, printre cari trebuie să strălucim ca *primi inter pares*, pentru că avem situația incomparabilă, de stăpâni ai gurilor Dunării.

Întrebarea se pune în mod arzător, pentru că chestiunea jidovească se prezintă mult mai grav astăzi, decât acum o jumătate de secol. De atunci Jidovimea de pretutindeni a câștigat poziții, ce par inexpugnabile, nu numai în viața economică a popoarelor civilizate, dar și în politica internațională. (A se cerceta, *sine ira et studio*, origina și dedesupturile *Ligii Națiunilor*<sup>1)</sup>). De atunci Jidani dela noi au crescut ca număr peste măsura permisă de interesele noastre vitale, și s'au instalat ca cetățeni nepoftiți în familia românească în ciuda simțului nostru de conservare națională. Astăzi, ei sunt cuceritorii fericiți ai tuturor pozițiilor dominante din viața noastră economică și dau asalt, prin mijloacele destructive preconizate în „Protocole” să ajungă efectiv la guvernarea țării.

În această situație, pe care nici un Român luminat și de bună credință nu o poate contesta, ce facem noi în România Mare?

La 1868, s'au ridicat 31 deputați și au propus o lege de apărare contra Jidanilor. Astăzi nici un singur parlamentar nu are curajul să pronunțe cuvântul „Jidan”, necum să mai îndrăznească a propune vre-o măsură de combatere a pericolului jidovesc. Dar în schimb astăzi sunt mult mai mulți decât 31 de deputați, cari în loc să lupte contra Jidanilor, trăiesc sub diferite forme din afaceri jidovești, cu toate consecințele pe cari le va trage cititorul din înjositoarea dependență materială.

<sup>1)</sup> Vezi articolul meu intitulat „*Desubturile Ligii Națiunilor*” apărut în *Infrățirea Românească* din 15 Ianuarie 1926.

La 1869, un ministru al țării vasale avea curajul să pună chestiunea evreiască înaintea străinătății, cu efectul că a închis gura detractorilor semiți. Astăzi pentru ce urmează guvernul, în chestia jidovească, aceeași procedură convingătoare? De ce nu trimite cancelariilor din Apus un memoriu, inspirându-se în curaj și demnitate din nota lui Kogălniceanu, spre a arăta cu date statistice *exacte* — nu întocmite de Jidani sau Jidoviți — câți Evrei avem în țară; cât capital evreiesc este investit în industria ce funcționează astăzi în România față de cel românesc; cât capital evreiesc față de cel românesc învârtește comerțul acestei țări; în ce proporție au acaparat Jidanii imobilele noastre urbane dela 1918 încoace și în ce proporție se înmulțește populația Jidovească la orașe față de România de baștină; în ce număr frecventează tinerii evrei școlile noastre de tot felul și mai ales școlile de administrație ale armatei. Unde-i acel memoriu documentat și perfect obiectiv, care să desvăluie tendința distructivă a așa zisei „anumita presă”, toată jidovită, venală și dușmănoasă statului român? Numai astfel străinătatea ar înțelege adâncul rost al chestiunii evreiești în România Mare; numai astfel lămurită, ar înțelege cum se pregătește viitorul acestui factor de ordine la gurile Dunării și deci cum se periclitează întreaga situație europeană, dacă bărbații de stat ai României nu iau cât mai este timp măsuri radicale de apărare contra Iudaismului cotorpitor și bolșevizant.

În loc să procedeze ca marii lor înaintași, miniștrii actuali nu numai că n'au curajul să informeze străinătatea asupra celei mai grave chestiuni ce ne-a rămas de rezolvit, dar se grăbesc cu o sollicitudine suspectă să legifereze în așa fel, încât finanța internațională, adică, Jidovească, va suga toate bogățiile României: spre exemplu prin noua lege a minelor.

La 1879, când s'a pus chestiunea încetățenirii Evreilor, în atmosfera generală de patriotică rezistență, s'a ridicat Vasile Conta și a rostit acel discurs clasic, în urma căruia primul ministru de atunci, a chemat imediat în guvern pe distinsul eugetător. În Constituanta dela 1923 nu s'a găsit un singur deputat, care să sufle un cuvânt contra împământării în masă, dietată din afară, a tuturor Jidanilor inasimila-

<sup>2)</sup> publicată în numărul de 15 Martie 1929, al *Infrățirii Românești* sub titlul: „*Din sufletul mare, al României mici*”.

bili, adăpostiți în prea primitoarea noastră țară.

Dacă după războiul mondial se putea opri încetățenirea Jidanilor în bloc, sau nu se putea opri, este greu să ne pronunțăm, având în vedere dedesubturile politicii externe, dictată din umbră peste tot pământul de potentații semiți; *ai posterii l'ardua sentenza!* Nu putem însă uita, că oamenii României mici cu mijloace mult mai reduse, au știut totuși să reziste la 1866 și 1879.

Dar, să nu răsară în România mare din partidele de guvernământ, un al doilea Vasile Conta, care să fixeze în anele parlamentare judecata cea dreaptă și simțul adânc al poporului profund întregit față de soluțiunea profund antipatică și dictată din afară! Aceasta constituie o lipsă de curaj civic și

o scăpătate morală, care aruncă o urâtă pată peste Constituanta dela 1923 și toate Parlamentele de atunci până astăzi. Unde este indemnul la rezistență, izvorul de viață nebiruită, ce ar trebui să găsească generațiile viitoare în arhivele îngălbenite, precum aflăm noi, puțini la număr, în discursul plin de patriotism al lui Vasile Conta?

Unde este patriotismul și simțul prevederii al celor trei partide de guvernământ cari au deținut ori deține puterea: liberal, averescan, național-tărănist?

Când în indiferența generală a oficialității de astăzi ne ducem zilele greu amenințate, și totuși neamul românesc este hotărât să trăiască stăpân în propria lui casă, vă întreb, Domnilor guvernanți, cum se va înfățișa ziua de mâine?

I. C. Cătuneanu.

## Drepturi la femei

Se aude că actualul guvern e decis, a da drepturi la femei, drept de a vota, la comună și județ, alături de bărbați! Iată o reparație de onoare ce i se face femeii; Căci ea nu este o anexă bărbatului; ei o completează a lui, întrucât, unul fără altul n'ar putea exista.

Deci nu trebuie considerată femeia, ca o cantitate neglijabilă, de care se pot lesne dispensa; nu, din contră, toată grija trebuie avută asupra creșterii ei, până e în vârsta tânără, s'o poți modela, ca să fie utilă societății. Căci femeia este baza, temeliea Țării. — După cum vom avea femeia, de demnă, morală, cultă; așa va fi Țara. Căci femeia ridică prestigiul, femeia îl coboară. Femeia e mama eroului, ea e și a criminalului. Deci toată atenția trebuie dată femeii; care, ca mamă, ca soată, influențează, fie în bine, fie în rău, după creșterea din casa părinților. Femeia, ca mamă, atinge sublimul, prin iubirea cea fără de margini și abnegația de sine.

Așa că femeia n'ar trebui oprită dela dreptul ei la viața civilă și politică decât, când singură s'ar face nedemnă prin vre'o pată, care nu s'ar putea spăla!

*Insă nu e vremea acum de astfel de inovații!*... Că prea sunt multe altele de regulat. Nu trebuie jucat cu focul! Paza bună păzește primejdia rea.

Mai întâiu principala noastră grijă, ce trebuie să avem acum este, de a scăpa Țara de lenia care s'a introdus în organismul nostru social și care crește, se înmulțește și îmbogățește, speculând munca țaranului și hogățiile Țării.

Iar femeia să aibă drept de vot, când îi va veni roșeața în față, în mod natural, nu cu rujul din poșetă, cu puful, pudra și oglinda!

Elena G-I. Tarnoschi.

— Iași. —

## Crima hahamului din Alba-Iulia

Domnule Director,

Deoarece nu am aflat în ultimul număr al revistei Dv. vre-o mențiune despre crima talmudică și atât de tipică, întâmplată la Alba-Iulia, în ziua de 20 Februarie a. c., fiind sigur că nu V'a ajuns la cunoștință din cauza complotului tăcerii, la care participă toate ziarele scrise românește dela București

ori de câte ori e vorba de vre-un fapt care atinge Jidănimea într'un pretins prestigiu al ei, — îmi permit a Vă informa eu, cu atât mai mult cu cât sunt apărătorul familiei văduvite de această crimă.

Măcelarul Traian Pancu din Alba-Iulia, str. V. Alexandri 63, om căsătorit și pe lângă aceasta susținătorul mamei sale văduve de

războiu cu șase copii, complectamente săraci, era în serviciu la măcelarul Roșca Vasilie din Alba-Iulia, Str. Iașilor. Ducându-se în ziua crimei, 20 Februarie 1929 la abatorul unde își exercita cultul religios hahamul (schachter-ul) comunității jidovești din Alba-Iulia, fiind vite după ritualul respectiv, Traian Pancu a dat spre tăiere rituală o vițea a stăpânului său care avea și clientelă judănească. Stăpânul îi spusese însă la plecare lui Pancu să nu mai lase pe schachter să taie, din vita ucisă, bucăți de carne pe cari și le oprea, deoarece nu avea dreptul la aceasta, el fiind plătit pentru acest oficiu cultural al său de către comunitatea izraelită și uzanța opunându-se de altfel acestor dijmuiuri ale cărnii. Lacomul prelat mozaic nu putu însă să-și potolească pofta, cu toată avertizarea lui Pancu și se apucă iarăși să taie din carne spre a-și opri lui anumite părți. Se porni o ceartă verbală între ei, fără nici o provocare sau amenințare din partea lui Pancu. Prelatul jidan ne vrând însă să înțeleagă, Pancu puse mâna pe carne, i-o smulse din mână și dădu să o agațe într'un cui, întorcându-și privirea spre acest cui astfel că nu observă pe Jidan care îi împănă cuțitul în piept, până în plăsele, pela spate, pe neobservate. Cuțitul a străbătut mai întâiu mușchii brațului, apoi a intrat pe subsuoară în piept adânc de 12 cm., producând o tăietură de circa 6 cm. lățime: izbise cu toată setea urii talmudice. Căzut la pământ, Românul fu lăsat pe lespede de piatră, în frig, vreme de peste o jumătate de oră, în care timp cerea în continuu să fie dus în casă la căldură, căci îi e frig. Jidanul nu i-a dat însă nici un ajutor, martorii speriați nu au îndrăznit să intervie, iar la scurt timp după aceasta nenorocitul a murit.

N'au scris ziarele nimic, nici despre revolta populației din Alba-Iulia, care era cât pe aici să linșeze pe schachter, când a fost adus dela închisoare, la confirmarea mandatului de arestare, în mod foarte discret însoțit numai de agenți, ca un deținut politic. Cu greutate a scăpat refugiindu-se în Tribunal după ce a fost gonit pe străzi mai multe sute de metri. Deci tot a mai rămas putere de îndignare în Român, chiar dacă e în regimentat deocamdată, în partide jidovite, aceasta însă natural trebuie să se ignoreze și să nu se știe.

după cum de fapt nu se știe. Nu se știe în țară nimic nici despre înmormântarea extraordinară de împunătoare ce s'a făcut victimei pe cheltuiala măcelarilor români din Alba-Iulia, cu participarea satelor din împrejurimi aproape în bloc, cu mii de oameni, cordoane de armată etc. S'a învățat doar țăranul nostru cu Alba-Iulia când îl arde ceva la inimă și nu înțelege a se desvâta de acest obicei.... El mai poate trece prin multe metamorfoze. Aceasta o știe desigur mai bine prefectul de Alba, care nu credea, că se poate ridica ținutul Albei în picioare, pentru o cauză străină partidului lor. Dar s'a ridicat, dovedind că se mai poate ridica, oricât s'ar înmulți cordoanele de jandarmi, național-țărăniște. Cordoane național-țărăniște, contra țăranilor, în Alba-Iulia însăși! O mai crudă ironie nici nu se putea. Și încă atât de repede după cordoanele liberale. Pentru ca să cunoască țăranul toate partidele, cum le-a cunoscut în ziua înmormântării lui Panu.

La aceste considerații și știri mai pot adăuga, spre verificare în viitor, că e mare temerea că Jidanul va fi pus în libertate pe cautiune înainte de judecarea procesului și va fugi în vre-un ghetto galilian, cu toată lupta ce o vom da să se a fi menținut în stare de arest. Comunitatea răspunzând din punct de vedere bănesc pentru faptele angajatului ei, săvârșite în exercițiul slujbei, va fi făcută responsabilă alături de hahamul, care nu are avere vizibilă, de goimi. În acest scop, spre a dovedi încă depe acum raportul de comitent-prepus existent între Haham și Comunitate, s'a cerut în justiție instituirea unei anchete prealabile la care vor fi audiați ca martori o serie de Români din Alba-Iulia, cari pot dovedi acest raport, cât și D-nii Profesori Cuza, Paulescu, Șumuleanu, Cătuneanu, Zelea Codreanu, avocat Zelea Codreanu, în confruntare și cu o serie de președinți ai comunităților izraelite, spre a dovedi că organizarea internă a acestor comunități religioase cuprinde și pe acești hahami, oficianți culturali, ai ritului, plătiți și angajați de aceste comunități. S'a citat aceste personaje pentru a face probă generală a organizării comunității mozaice și a situației hahamului în ea, în calitate de cunosători temeinici ai acestor chestiuni.

Familia s'a constituit parte civilă pentru 2 milioane Lei.

Vă voi mai ține în curent cu mersul afacerii, spre a i se da publicitatea cuvenită.

Primiți Vă rog Domnule Director deosebita mea stimă,

Ion. I. Moța,  
advocat — Deva.

## Impresionant pelerinaj la Mauzoleul dela Mărășești

Următor apelului publicat în ziarul EPOCA din 20 III. 1929, în ziua de Florii (24 Martie a. c.), foștii ofițeri activi s'au adunat în gara Mărășești, de unde au pornit în cortegiu la Mauzoleul ce adăpostește osemintele eroilor căzuți în războiul pentru întregirea Neamului, precedat de o coroană de lauri purtată de fostul luptător G. Ivanciu.

Serviciul religios s'a oficiat în paraclisul Mauzoleului de către P. S. Ilarion Băcăuanu, Vicarul Episcopiei Romanului, azistat de diaconul Iordache.

În tot timpul serviciului a impresionat puternic pomenirea alături de M. S. Regele Ferdinand și a eroilor noștri și pomenirea Mareșalului Foch.

După terminarea panaghiei, P. S. Arhiereul Ilarion într-o cuvântare foarte simțită relevă legătura spirituală între cei căzuți și cei aflați încă în viață dintre luptători, și profitând de sărbătoarea Floriilor, face o frumoasă asemănare între acest pios pelerinaj și Intrarea lui Isus Christos în Ierusalim, inzistând asupra importanței credinței strămoșești în orice izbândă.

*D-l Maior Orleanu*, Președintele de vârstă al ofițerilor asistenți, propune un moment de reculegere pentru memoria Mareșalului Foch. Intreaga asistență ingenunchiază într-o religioasă tăcere impusă de solemnitatea momentului.

Apoi asistenții trec pe platoul dela intrarea Mauzoleului.

*D-l Colonel August Stoica*, începe prin a releva absenta presei, care desi încunostiințată, nu și-a trimis reprezentanți; înfierează atitudinea politicianismului, care tinde să știrbească prestigiul celor mai scumpe podoabe ale Neamului, cari sunt: Coroana, Armata, Magistratura, iar acum în urmă Biserica, pentru a ne sfărâma credința strămoșească. Arătând P. S. Salé Arhiereului Ilarion un calendar tendențios, tipărit la ziarul "Cuvântul", l-a rugat să răspundă dacă este acesta calendarul Sinodului, și P. S. S. a răspuns negativ, după

care, D-l Colonel Stoica promite că noi vechii luptători dăm tot concursul Bisericii pentru a se respecta hotărârile Sf. Sinod și toți acei, cari simt ca și noi luptătorii, cari am salvat Basarabia din înșângerările cnutului rusesc să se ridice împotriva celor cari pun interesele lor mai presus de interesele Neamului, destrămând organizația noastră de stat.

*D-l Lt. Col. Sterea Costescu*, într-o emoționantă cuvântare rostită depe afetul unui tun, începe prin a evoca amintirile războiului, și angajamentele sfinte luate chiar pe front față de camarazii căzuți. Menționează cum acei cari cădeau alături de noi, invocau credința strămoșească. Arată durerea pe care o produse în sufletele foștilor luptători, orice atingere ce se aduce prestigiului Armatei și citează cazul unui camarad activ închis pe motiv de cercetare, la un loc cu delicvenții de drept comun, în disprețul legilor și regulamentelor militare.

Profitând că între marea asistență se aflau tineri Ofițeri și elevi de Scoale Militare, se adresează lor dorindu-le ca dragostea și încrederea în Comandanți să fie crezul lor (mai mulți ofițeri și elevi au lacrimi în ochi). Termină apoi făcând o apropiere între emblema purtată în activitate care le-a fost: NIMIC FĂRĂ DUMNEZEU ȘI IDEIA DE PATRIE ȘI TRON, care trebuie să călăuzească pe orice luptător.

*D-l Comandor Manolescu*, termină cuvântarea sa pe care o dă mai jos, printr'un apel către camarazii din toată Tara.

Seria cuvântărilor o încheie *D-l Lt. Col. Blezu*, care a făcut dintru început apologia memoriei Mareșalului Foch, care pentru Neamul nostru a fost Geniul protector în vremurile Marelui Războiu și după încheierea păcii, sprijinind cu autoritatea sa morală, realizarea aspirațiilor noastre, cari dintr'un vis milenar, au putut fi înfăptuite într-o frumoasă realizare a întregirii României de azi.

Termină cuvântarea sa prin ur-

mătoarea Moțiune votată în unanimitate de întreaga asistență a Ofițerilor:

### MOȚIUNE

Noi Ofițerii de rezervă proveniți din activitate, aflându-ne astăzi 24 Martie 1929, adunați într-o pioasă reculegere sufletească, pe câmpul istoric al Mărășeștilor, în preajma criptelor cu osemintele foștilor noștri camarazi — jertfiți pentru întregirea Țării: ascultând conglăsurile rostite cu această ocaziune, constatăm că mintea și simțirea acelorora, cari au făcut parte din Marea FALANGĂ de apărători și întregitori de hotare, se încheagă în acelaș sentiment „Iubirea de Țară și dorința nestrămutată de binele Ei”.

Datori ne simțim a spune și acelor camarazi cari fortuți poate, n'au răspuns la apelul nostru că:

Noi Ofițerii de Rezervă și Retragere proveniți din activitate, am făcut jurământ pe osemintele și în fața spiritelor camarazilor — jertfiți a întregirii Neamului — că vom sprijini cu pieptul, brațul și experiența noastră Edificiul Statului, neștirbit, precum l-am înfăptuit cu sacrificiul de sânge pe câmpul de Onoare.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

„De Straje”.

Mărășești, 24 Martie 1929.

**Cuvântare ținută la Mauzoleul eroilor dela Mărășești în ziua de 24 Martie 1928 — Duminica Floriilor de Căpitan Comandor N. Manolescu.**

*Înalt prea Sfintele Părinte, Domnilor și scumpi camarazi,*

Un comitet restrâns dintre noi a luat nobila inițiativă, de a ne întruni aici în fața osemintelor sfinte ale acelorora cari, cu Jertfa supremă a vieții lor în marele războiu de întregire a neamului, au înfăptuit ideatul nostru național; pentru ca împreună cu spiritul lor care, plănăază deasupra noastră, să protestăm energie împotriva acelorora cari au făcut ca Patria noastră să treacă printr-o criză extrem de grea și de îngrijorătoare pentru viitorul ei și al neamului nostru.

Unul din marile rele care agravează azi și mai mult această criză îl formează agitațiunile criminale pe cari dușmanii noștri din interior și de peste hotare le întretin în mijlocul poporului nostru pe chestiunea religioasă a Pascaliei, pentru ca să lovească în Sfânta noastră Biserică Creștină Ortodoxă.

această înaltă Instituție care în orișice organizație de Stat formează temeliea morală pe care se sprijină însuși edificiul de Stat și social al Popoarelor, și fără de care temelie nu se poate concepe nu numai existența unui Stat organizat, dar nici aceea a unui popor Constituit. Căci asemenea lovituri ce se dau Bisericii noastre, au repercusiuni adânci și asupra statului, fiindcă slăbindu-se resorturile sufletești ale Neamului nostru Românesc, se slăbește însuși angrenajul mecanismului de stat, grăbind dezagregarea lui completă, peiura a arunca Poporul nostru în haosul dezordinei și al anarhiei ce urmează întotdeauna după asemenea zdruncinări și dezagregări.

Ceia ce este însă trist și dureros pentru noi Români, este faptul ce trebuie să ne îngrijească foarte mult, că la aceste umeltări criminale ale dușmanilor noștri, s'au asociat și Români dintre oamenii politici cari au pretențiunea ca să conducă Țara, cari profitând de orice frământare, de orice sbucium și suferințe și de orice nenorocire a Neamului nostru, ca și de împrejurările grele prin care trece statul, caută să pescuiască în apă turburată pentru ca să tragă cel mai mare folos pentru satisfacerea ambițiilor lor și a intereselor lor meschine.

Dar Domnilor, pentru ca protestul nostru de azi, prin care ne dezvăluim indignarea și durerea ce ne produc situația îngrijorătoare prin care trecem, să nu fie un foc de paie și deci să aibă răsunet în rândurile Conducătorilor noștri politici și mai ales în rândurile dușmanilor noștri, cari au ajuns ca astăzi să nu se mai teamă de nimic în țară la noi; trebuie să facem ca acest protest să nu rămână un act izolat, izvorât din manifestarea spontană a câtorva inși răzlețiți și fără nici un fel de legătură sufletească în noi; trebuie dar ca protestul nostru de azi să însemne începutul unei mișcări cu caracter național, prin care mișcare să stimulăm sentimentul patriotic și mai ales grija pentru interesele superioare ale Statului și Neamului, la toți acei, cari ne conduc și cari până azi s'au ocupat numai de interesele lor personale și de partid; și să trezim din amorfirea sufletului la toți acei buni și cinstiți Români, cari încă constituiesc marea masă a Românilor, cari în fața lipsei totale de oameni mari la suflet și luminați la minte pentru vremuri

rite căbregi pe cari le străbăteam, au fost cuprinși de o mare decepție și de o cumplită desnădejde, și s'au lăsat să cadă în lănczeala de care sunt cuprinse sufletul și trupul omului în preajma morții.

Trebuie să demonstrăm tuturor că protestul nostru este manifestarea de voință și energie a unei forțe, intelectuale și sufletească, pe care o constituim toți acei ofițeri de rezervă proveniți din activitate, cari în marele și gloriosul războiu al întregirii Neamului, am condus masele în lupte crâncene, acoperindu-le de glorie, pentru a arăta lumii întregi puterea de neînving a Românilor; forță care veghează și azi la destinele Neamului, considerându-ne încă în serviciul Statului și al Patriei, și care forță este ferm decisa ca să nu lase să se nărue edificiul României Mari, care a fost plămădit cu sângele nobil și generos al celor mai scumpi frați și fii de ai noștri. Trebuie dar ca de azi înainte să arătăm și să probăm dușmanilor noștri, cari dela războiu încoace ne subminează Statul pentru a ne distruge, că asociația noastră a ofițerilor de rezervă proveniți din activitate, reprezintă o forță reală care reacționează și astăzi după cum a reacționat și în timpul războiului cel mare, aici pe locul sfințit dela Mărășești, cu aceeaș energie și dragoste de Țară și de Neam împotriva umeltirilor dușmănoase față de noi Români, ca și împotriva politicianismului ce s'a dovedit incapabil ca să consolideze România Mare făurită de noi în războiu; și că această forță a noastră constituie rezerva morală, politică și națională de mâine a Neamului, care va sări din nou ca să apere și să salveze Patria noastră scumpă, atunci când îndrăzneala fără de margini a dușmanilor noștri va zdruncina din temelie existența României Mari și când falimentul partidelor politice de guvernământ va fi declarat.

Cred dar că din acest punct de vedere, am sentimentul Dvs. al tuturorora ca să adresez din tot sufletul meu cel mai călduros apel către toți camarazii noștri din toată Țara și mai ales către aceia cari au fost marile Căpetenii ale ostirei pe timpul războiului și cari azi sunt înregimentați în partidele de guvernământ, unde din cauza izolării în care se găesc nu pot fi de folos Patriei, așa după cum sunt convins că le este marea lor dorință; să-i rugăm dar să vină în mijlocul și în

fruntea noastră, să sune alarma pentru ca să ne strângem rândurile, ca astfel cu puteri unite să constituim cu adevărat rezerva de mâine a Neamului, care trebuie să vegheze neîncetat la destinele Patriei noastre scumpe, ca să n'o lăsăm să cadă pradă în ghiarele duș-

manilor cari ne-o pândesc.

Cu încredere în Dumnezeu, care ne-a ajutat în toate nevoile și ne-a ocrotit de toate nenorocirile, să pornim pe drumul care ni-l indică pericolul mare prin care trece astăzi Tara, și izbânda va fi a noastră.

## Educația tinerimei de astăzi

Vântul pustiitor al războiului, a introdus peste tot, schimbări așa de profunde, încât fiecare din noi am rămas într'o mirare negrăită față de noua așezare omenească, clădită pe teroarea monstruoasă a vremurilor trecute.

Căci războiul în sine nu este altceva decât mijlocul eroic, la care recurg popoarele, când ele sunt surgrumate în manifestările lor de viață, de o lege vitrigă, străină aspirațiilor naționale; războiul este ultima nădejde a celor desnădăjduiți, care aleg acest crunt sacrificiu, spre a-și câștiga drepturi istorice, încărcate de uzurpatori.

Răzbiul în sine nimeni nu-l poate dori, dar câteodată se impune, formând o necesitate ce nu poate fi înlăturată; însăși ființa lui evidențiază acel echilibru moral dintre popoare, din care se desprinde, atât de luminos, turpitudinea hideasă a celor ce asupresc.

Urmările lui nimicitoare le-am simțit cu toții! Atâtea energii pierdute pe altarul patriei, a lăsat un gol imens ce nu poate fi înlocuit; atâtea dezesperare adusă în inimele tuturora, atâtea jale a pustiit dorul de viață a tinerimii noastre.

Familiile rămase fără nici un sprijin, văduve părăsite într'o vreme așa de grea, fără nici un mijloc de traiu, copii nevrăstnici lăsați la voia întâmplării, părăsind căminul, în căutarea pâinii de toate zilele, familia distrusă în toată accepțiunea precisă a cuvântului, prin moartea susținătorului ei, iată opera macabră, iată urmările sinistre ale războiului, care a pregătit clipă cu clipă acest faliment moral al societății.

Ca un blestem se ridică, cinică, tagma acelor, cari au speculat nenorocirile dezastrului nostru, „îmbogățiții războiului“, ca o ironie sinistră față de acei, care și-au făcut datorie și s'au sacrificat.

Nesupărați de nimeni își trăiesc în liniște viața lor îmbuibată, căutând ca prin orgii să uite vaitele acelor care și trimit blestemele lor de dincolo de mormânt. Vremuri

triste, pe care le-amintesc cu-atâtea durere, le-am trăit cu toții, le cunoaștem și încă astăzi le simțim, dar ele au schimbat așa de profund sufletul generației tinere. Și toată starea de lucruri impresionant de nenorocită s'ar fi putut îndrepta, dacă acei ce trebuiau să-și facă datoria și-ar fi făcut-o.

Întreaga vină o poartă, ca o neiertătoare muștrare de cuget, guvernării noastre, cari totdeauna au tratat chestiunile vitale ale Neamului, cu o indiferență criminală.

Vlăstarele acestea părăsite de orice sprijin, trebuiesc ajutate cu orice sacrificii! Instituirea de orfelinate așa cum trebuiesc să fie alcătuite, în care să li se dea o educațiune din cele mai serioase, în care să li se pună totul la dispoziție, având profesori conștienți care să se ocupe de-aproape de ei infiltrându-le o creștere solidă.

La noi, ce-i drept orfelinate s'au făcut, dar nu pentru acei ce au trebuință, ci pentru o sleachtă întregă de infometaji politici.

Astfel în instituțiile noastre domnește dezorganizarea, boli, desmăț moral, iată în ce atmosferă trăiesc sârmanii copii ai acelor care și-au vărsat sângele pentru patrie. Familiile rămase fără nici o susținere; văduvile trăiesc într'o mizerie din cele mai grozave, având o pensie infimă pentru greutatea zilei de azi; copiii de-asemenea se complac la viață de lene, de neocupație, mărind astfel contingentul făcătorilor de rele și a proletariatului veșnic nemulțumit și anarhic.

Și ceea ce este mai impresionant e mocirla morală, e mentalitatea bolnavă a femeilor. Noțiunea de cămin, noțiunea de familie așa de scumpă și pioasă, a dispărut cu totul din concepția lor otrăvită de acest mediu infect.

Dela vrâsta când le poți considera copile încă, vezi întrânsele o lipsă, complectamente, de morală, vezi cum încetul cu încetul își fac loc în toată firea lor dorința de-a trăi ușor în lene, în lux și n trândăvie întrebuintând toate mijloacele per-

mise și nepermise pentru a-și ajuage scopul.

Cu astfel de mentalitate pătrund copiii noștri în școli și dacă acasă nu au avut sau nu li s'a putut da o educațiune serioasă, datoria școlii ar fi ca să cultive sufletele aceste secătuite și să le aducă acolo unde trebuiesc să fie. În toți există acea apatie, acea descurajare, acea tendință de materialism, și dascălii împovărați de existența greoaie care ne copleșeste, își uită menirea lor sfântă.

Foarte puțini sunt aceia, care și fac datoria, și astfel copiilor li se înfățișează exemplul rău și distrugător dat însuși de acei ce trebuiau să-i aducă la calea lor dreaptă; astfel cresc și se desvoltă goi, fără un caracter format, supus la toate ispitele care mișună în lumea aceea plină de pierzania materialismului cotropitor. În această epocă când copiii cresc, când sufletele lor sunt în deplină desvoltare, se formează definitiv caracterele; în clipele acestea trebuiesc date cu o măiestrie rară, pe lângă noțiunile vagi științifice, o interpretare serioasă a religiei și-a credinței noastre.

Profesorii convinși adânc de menirea care o au — și aici mă adresez în special preoților — ar trebui să le inspire acel interes, aceea pietate pentru bucuriile sfinte, și să le deslusească, în chipul cel mai apropiat de mințile lor, principiile divine ale credinții.

Credința infiltrată odată puternic într'un suflet, îl ferește totdeauna de păcat, și în acelaș timp îi crează aceea mântuire Dumnezeiască, în diferite impasuri ce fiecare din noi le n'tâmpinăm.

Religia deșteaptă în sufletul omenească, prin contrastul dintre micimea noastră și cele nepătrunse, spiritul de auto-cercetare, spiritul auto-critic care se găsește numai la acei oameni ajunși la un mare grad de gândire.

La noi, însă e departe de a fi așa! Și cu durere văd cum această lipsă de credință a dat loc la acel desmăț moral, care este și va fi pierzania existenței noastre, dacă toată nădejdea, toată speranța sădită în noi nu se va îndrepta către nefârșita milostenie Dumnezeiască, care să ne arate calea adevăratei mântuirii.

Cost. G. D. Danilla

— Iasi. —

## Biserica creștină și Jidanii

Desigur că până astăzi, nici o instituție, sau organizație, n'a luptat cu mai multă perseverență și totodată cu mai mult succes împotriva „poporului ales” decât instituția de drept divin, Biserica lui Hristos, acum de două ori milenară.

Inceputul acestei lupte îl avem din momentul, când Isus pășind în public a afirmat un nou principiu, făcându-ne pe toți fiii aceluiasi Dumnezeu, uniți prin puterea nemărginită a scânteii dumnezeiești, iubirea : în plin contrast cu religia plină de ură, dușmănie și crime a Izraelului.

Cu fiecare an, care a trecut de atunci, distanța dintre aceste două credințe s'a mărit, prima tinzând în universalitatea ei să cuprindă „toate neamurile” conform poruncii Intemeietorului, cealaltă risipindu-se ca o umbră a lovit din întunec — după imboldurile stăpânului ei Satan, mereu, în cea dintâiu.

Loviturile acestea nu vor putea niciodată să nimicească Biserica însăși, dar pot nimici pe mulți credincioși, producând rupturi și cerțuri, pentru ca în milocul disordinei și anarhiei să-și poată îndeplini mai bine planurile diabolice de distrugere și pierzare.

Cum pentru foarte mulți Români tot ceace scriu antisemiții sunt de domeniul fantaziei, sau dictate de anumite sentimente să ilustrăm cele spuse.

Reproducând după documentul publicat de D-l prof. I. C. Cătuneanu în numărul trecut, iată considerațiunea și planul de lucru ce-l au Jidanii, pentru nimicirea religiei creștine.

*„Biserica... fiind unul dintre dușmanii noștri cei mai periculoși, noi trebuie să lucrăm cu stăruință să-i micșorăm influența... să alțim pe inteligența creștinilor ideile de liberă gândire, de scepticism, de schismă și să provocăm certurile religioase”...*

Traducerea în fapt a celor afirmate ne-o aduce „Cuvântul Moldovenesc” care apare la Chișinău, și scrie în ultimul său număr: „ni se semnaleză unii Evrei ca propagandiști contra schimbării (calendarului) în special a sărbătorii Pastelor” (stilul) nou”. Nimic mai clar ! Totul este aranjat, calculat și executat.

În aceasta găsim și secretul luptelor cari se duc de un timp încoace cu atâta intensitate împotriva Bisericii prin teza schimbării calendarului. În nici într-o parte ele nu au tăria și vehemența celor din Basarabia, ajunse până în a forța pe șeful spiritual I. P. S. S. Mitropolitul Gurie să cedeze punându-se în contradicție cu hotărârile Sf. Sinod.

Căci teritoriul dintre Prut și Nistru fără nici o exagerare se poate numi Palestina României, înțr'atât de jidovesc este sub orice raport ar fi luat.

Mai rămăsese numai biserica a-linătoare a durerilor trupești și sufletesti ale acestor creștini nen-

## Ar fi timpul ca după zece ani să se facă dreptate Moșilor

Țăranii Moși din jurul Huedinului județul Cluj, de ani de zile luptă pentru a-și redobândi muniții lor dragi, cari li s'au fost răpit sistematic, sub regimul unguresc de trista amintire. În această luptă bieții Moși au suferit foarte mult, mulți au fost bătuți, schinguiți, ferecați în lanțuri și țăriți în închisoare.

Nu este comună în această regiune care să nu fi cheltuit sute de mii de lei cu delegații, când la Cluj, când la București; de Huedin nici nu mai vorbim, acolo în fiecare săptămână erau câte 2—3 zile. — Cu toate acestea până în prezent mai ales comunele cari gravitează spre domeniul Tischler, au rămas numai cu cheltuelile și zilele pierdute.

Comisia agrară, întâia și a doua, și-au făcut pe deplin datoria, expropiind pe Jidanul Tischler în întregime. Aunge schestiunea la Comitetul Agrar, unde cu hotărârea No. 254 S. Tr. din 16 Martie 1926 pe baza unui raport al inspectorilor Golgoteanu și Popescu Pera scutește Jidanului Tischler 10.000 (Zece mii) de jugere pădure și pășune.

Cele unsprezece comune trebuie să alege de nou pe București, să pânzească de nou pt puternicii zilei, când făceau câte un turneu prin Ardeal. În urma luptei îndelungate a dezinteresatului luptător al cauzei Moșilor, Dr. Amos Frâncu, guvernul liberal s'a cugetat să cerceteze de nou această chestiune, delegând pe D-nul Honoriu Crucin consilier de Curte de Apel, Dl. I.

rociti căzuți pradă neștiinței lor, — fătărniceii jidovești și promisiunilor agenților „raului roșu” ale cărui raze reflectate pe pământul nostru de apa Nistrului au fost o continuă momeală.

Biserica deci, acest dușman trebuia distrus și spre durerea noastră începutul s'a făcut.

Obişnuți să căutăm totdeauna răul aiurea, nu observăm cum dușmanul ne sapă la picioare.

Ar fi deajuns o mișcare. Să-l strivim sub călcăiele noastre. N'am făcut-o. Dar să sperăm că astăzi când este atacată însăși Crucea, simbolul suferinței, triumful ei nu va întârzia, strălucind ca odinioară pe muntele Golgotei.

I. B.  
— Iași. —

Coșeiu directorul Regiunii Silvice Cluj și Dl. Tudorin consilier agricol.

Această comisie după ce a umblat pe munte opt zile, în ziua de 8 Noembrie 1927, prin un proces-verbal, a constatat, că plângerile Moșilor sunt adevărate și că raportul lui Golgoteanu și Popescu Pera, nu corespunde adevărului, înducându-se prin aceasta în eroare, Comitetul Agrar.

Pe baza constatărilor Comisiunii de mai sus, în ziua de 21 Ianuarie 1928, Comisia I. Agrară din Huedin a expropiat din nou ca completare aproape întreg complexul lui Tischler; Comisia II. Agrară Cluj sub No. 98 din 2 Martie 1928 a aprobat în întregime. A ajuns chestiunea din nou la Comitetul Agrar, unde se clocește iarăși de un an de zile.

Sub guvernul trecut Moșii noștri nu aveau prea mare speranță, mai ales că agenții național-țărăniști, le spuneau la toate ocaziunile, că : „Până vor fi liberalii la putere, nu-i nici o nădejde să se termine cu Tischler !”

A adus Dumnezeu ziua cea de zece ani dorită, de majoritatea țărănilor din Ardeal, — a venit la cârma țării guvernul D-lui Maniu. Toată lumea moțeașcă se aștepta, că : Cele șapte capete ale bălaurului... să fie tăiate cu o simplă tăietură de condeiu, — se vede însă că lucrul nu-i așa ușor, după cum au crezut, Moșii pierzându-și răbdarea, la sfârșitul lunii Ianuarie a. a. o delegație a celor unsprezece



comune interesate în domeniul Tischler, au plecat de nou la București. După o săptămână pierdută pe străzile Bucureștilor, s'au reînțors cu acelea rezultate ca și până acum, — promisiuni, — promisiuni și iar promisiuni . . . . Ar fi timpul să se termine odată, cu jocul acela, — de-a împroprietărirea Moților!

Jupânul Tischler a procedat cum știa el; și nu l-a muștrăat conștiința, când a cerut scutirea celor zece mii de jugere pădure pentru combustibil și materiale prime, pentru industria forestieră ce posedă. — Ori, noi bine știm, că Jidanul Tischler n'are nici un fel de instalație forestieră pe Valea Drăganului, unde este situată pădurea de mai sus. Nu numai atât, ci la șasesprezece mii de jugere, n'are edificat nici un bordeiu pentru un păzitor și n'are nici un fel de drum, nici de zece metri.

Dupăce comisiunea în frunte cu Dl. Consilier Dr. H. Crucin a constatat cele de mai sus, Jidanul inventează alte mijloace de luptă. De o lună de zile se svonește pe satele noastre, că: Actualul guvern colonizează pe toți Moții din această regiune, că le edifică case, grajduri, le dă unelte, și sămânță, vite de muncă și credite eftine, mașini agricole etc.

S'au scris Moții noștri, cu mic cu mare, în multe sate; s'au înseris mai mulți decât totalul capilor de familie; s'au întocmit tablouri; s'au trimis delegații de nou la Cluj și București; s'au mai cheltuit zeci de mii de lei. — Oare emisarii ce cuceresc satele din munți și îndeaură lumea de acolo la colonizare, nu o fac aceasta în favorul lui Tischler? Când Jidanul va avea în mână tabloul tuturor locuitorilor din munți, ce voiesc să se colonizeze, nu va fi de ajuns ca să-i rămână munții lui și pe mai departe?! Pentru cine-i expropriati? — va zice Jupânul! Au nu vedeți că Moții nu mai vor să locuiască în munți! . . . .

Nu sunt contra colonizărilor, ba m'ași bucura dacă o parte din Moții noștri ar fi colonizați, însă în felul cum se face propaganda pe sate în acest sens, nu seamănă, să fie lucru curat.

Ioan L. Polra  
Bologa — jud. Cluj.

## Pentru guvernul ce pretinde a fi al dreptății și legalității

Reproducem mai jos concluziile comisiei parlamentare și de experți, trimise telegrafic la 1 Maiu 1924 ministrului, de tristă memorie, A. Constantinescu, în care document se fixează încă o dată adevărul, că Moții au fost năpăstuiți la aplicarea reformei agrare. Cu toate făgăduelile oficiale, făcute de diferitele guverne, situația lor nu s'a îndreptat. După cinci ani de încercări zădarnice și tergiversări vinovate documentul de mai sus conține aceeași amară realitate, rămânând și astăzi deplin justificate măsurile atunci propuse. Avem acum la cârmă un guvern național-tărănist, care a făgăduit dreptate și legalitate. Cu Moții nu s'a făcut nici dreptate, nici legalitate. Moții sunt cei mai adevărați țărani a nației românești: guvernul actual, zis național-tărănist, nu are cui, în tot cuprinsul țării, să dea mai multă îngrijire părintească decât acelei părți din nație care se numește Moți, pentru că lor li s'a făcut cea mai strigătoare nedreptate și guvernul Maniu - Mihalache a promis că va face dreptate. Guvernul Maniu - Mihalache, după cinci luni de guvernare, nu a îndreptat nimic din nedreptățile suferite de Moți în zece ani de domnie românească. Așteptăm să vedem cum își va arăta îngrijirea părintească făgăduită în opoziție și amintim acestui guvern textul următorului document, ale cărui concluzii se pot înfăptui dacă D-nii Maniu și Mihalache sunt Români cu dor de neam și bărbați cari își respectă cuvântul. Dacă nu fac rele cerute în documentul de mai jos, înseamnă că nu stau mai presus de Constantinescu - Porcu, pe care tot Ardealul îl blestemă pentru că a îngăduit să se facă nedreptate Moților.

Iată documentul:

„Comisia delegată pntu îmbunătățirea traiului populației din Munții Apuseni, considerând scopul legii agrare de a înzestra comunele cu păduri și pășuni comunale; considerând că existența Moților deprinde exclusiv de aceste păduri și pășuni depe toate versantele Munților Apuseni situate în județele Cojocna, Turda-Arieș, Alba Ințerioară, Bihor și vechiul Zărand; considerând că continuându-se tăierile prin societăți de exploatare și antreprenori, s'ar zădărnici distribuția pentru toate comunele în drept a pădurilor și pășunelor, cari trebuiesc integral expropriate pentru a da maximul necesar de șapte jugere de cap de familie în Munții Apuseni; considerând că contractele firmelor și antreprenorilor sunt în cea mai mare parte nule, încheiate fiind în fraudă legii după (1. Dec.) 1918; considerând că toate firmele, cari au contracte, eventual legale în formă, au săvârșit contravențiuni, constatate prin devastarea pășunelor și prin faptul că au încălcat obligațiunea de a împăduri, ceea ce justifică imediată revocare a autorizărilor de exploatare și imediată oprire a exploatărilor; considerând că continuându-se tăierile pădurilor, dis-

tribuirea între comune a masivelor păduroase devine o imposibilitate, întrucât satelor de munte le rămân numai terenurile goale și pietroase în loc de pădure; și considerând că Comisiunea și-a însușit în întregime memoriul delegaților Moților semnat de procuratorul lor Dr. AMOS FRÂNCU și de delegatul guvernului pentru păduri și pășuni, dl. inspector general N. BOSSIE, și și-a însușit integral toate concluziile acestui memoriu înaintat D-lui subsecretar de stat Cipăianu, în urma avizului dat la 12 Aprilie:

Subsemnații întruniți în Comisie, vă rugăm unanim să binevoiti a opri prin ordin telegrafic toate exploatările de păduri a societăților forestiere, a antreprenorilor și a noilor proprietari din Munții Apuseni și vă rugăm în acelaș timp să acceptați și binevoiti a duce la bun sfârșit următoarele concluziuni:

1. Revocarea tuturor autorizărilor de exploatare a pădurilor din domeniile Bánffy, Urmănczy, Tischler, date fie acestor proprietari fie firmelor exploatoare „Kalotaszeg” (Călățele), „Fehérvizi” (Râul Alb), „Regatul Mare” și „Tischler

M. și oprirea imediată a tăierii mai departe.

2. *Restitutio in integrum*, revocarea hotărârilor aduse de Comitetul Agrar, anularea hotărârilor aduse de Comisiunile de ocol și județene și începerea din nou a procedurii la Comisiunea de ocol, cu citarea tuturor comunelor la această Comisiune.

3. *Sanctiuni contra tuturor organelor, cari au luat parte la încălcările de lege săvârșite și aplicarea contra acestora a pedepselor dis-*

*ciplinare și a sancțiunilor prevăzute de Art. 35 și 107 din Constituție raportate la dreptul comun.*

Ion Rusu Abrudean, președ. comis.

Dr. V. Meruțiu.

Prefectul S. Mureșianu  
Petrini.

Dr. Amos Frâncu.

Remus Pașca.

Dr. Pordea Augustin.

Dr. Ioan Suciu.

„Infrățirea Românească“.

## Ministerul de finanțe trebuie să facă ordine la administrația financiară din Sibiu

Județul Sibiu este poate cel din urmă județ din țară în care viața își urmează cursul normal. Un județ eminent românesc, ici colo mici grupuri de Sași disciplinați și lipsa aproape totală de Jidani. Negustorii și meseriașii bine gospodăriți și harnici. Își văd în tihnă de treburile lor. Dacă și oamenii fiscalului ar lua exemplu dela acești cetățeni onesti, Sibiu ar fi un colț de rai.

De câțiva ani în această urbe cu tradiții de corectitate în gestiunea chestiunilor publice, s'a cuibărit ca administrator financiar Ilie Florescu (Elias Blum), deși la această administrație se găseau elemente mai bine pregătite, mai corecte și mai instruite decât numitul. Ca orice individ, care sau nu se pricepe la munca ce i s'a încredințat sau a venit cu gând rău, a început prin teroare. S'a făcut stăpân absolut pe instituția statului, schimbând sluibașii după inspirația unei indigestii nocturne sau după un plan bine chibzuit. Pe subalternul său imediat, pe subinspectorul financiar Dr. Coltău l-a pus ad acta, ca el să poată manevra după bunu-i plac.

Cum de regulă unde mecanismul unei instituții de stat este defect din diferite cauze, așa și la Sibiu deja de mai multe luni s'au dat la iveală o seamă de nereguli destul de strigătoare. Nu ne putem extinde asupra tuturor faptelor, pe care le are în cartoaie Ministerul finanțelor, dar vom aminti câteva, cari dovedesc sau incapacitatea sau complicitatea d-lui administrator financiar, după apreciere. Funcționarea instituției amănțite scârțâia de mult, dar totuși la exterior era acceptabilă. Înțelegem, că funcționari dela această administrație și nefuncționari căpătau

ca avansuri mari sume de bani aprobate de administratorul financiar, cu cari sume își făceau diferite gheșefuri. Funcționarii de carieră dela această administrație financiară, cari au dat dovadă de cinste au fost mutați din locurile de răspundere. Când subinspectorul financiar își făcea observațiile că lucrurile merg rău, se răstăea la el, la un profesionist cu mult mai bine pregătit decât D-sa și cu incomparabil mai multă carte, ca și către un subaltern cu mici atribuții de birou.

La un moment dat o piesă mai mare a fost lipsă din mecanismul instituției, care amenința în tot momentul să se dea de-a tomba. Florescu primul maistru a sărit să onrească dezastrul. Perceptorul Maurer a fost simțit că-si amestecă banii săi cu ai statului, un fapt care nu era o senzație, nici pentru

public, nici pentru funcționarii dela percepție. Astfel Florescu merge în anchetă la percepția a II-a alui Maurer, la 23 Ian. chemând de față pe subinspectorul financiar și alte organe de control. Maurer șoptindu-i ceva lui Florescu a plecat și i-a lăsat singuri, dar a dus și o sumă de 250.000 lei cu el. Cei rămași au procedat la verificarea casei unde erau mari lipsuri. S'a pus lumea pe drumuri, să dea de urma banilor. Neputându-se verifica omeneste în lipsa lui Maurer, au amânat continuarea pentru după masă. După masă a venit și un comisar de poliție, dar la ora 7 s'a amânat verificarea, deși ar fi trebuit să se fi terminat atunci. Bonvivantul Florescu în 24 Ian. fiind sărbătoarea a plecat în voiaj. În 25 Ian. a continuat verificarea cu alte organe de control, nu cu cele din 23 Ian., și cu alte piese justificative, despre folosirea banilor. Maurer a ajuns în fața justiției, dar rânduială tot n'a rămas.

Intrebăm Ministerul de Finanțe, care este în posesiunea pieselor acuzatoare, contra celor cari practică sau protejează neregulile, de ce nu dă o sancțiune justă, ca de urgență, Florescu să fie cărat în altă parte, ca anchetarea neregulilor să se poată face liberă de schelăiturile stridente și amenințătoare ale numitului. Ar fi cazul, până când se face lumină, ca imediat demnitar să gireze gestiunile, și Sibiu „dolce far niente“ să fie cruțat de elemente botezate în numele crucii numai ca să ne inducă în eroare.

## Kanner alias Nicolae Constantin directorul revistei „Realitatea“ înaintea parchetului de Ilfov

Kanner figura talmudică de vulpe vicleană fără perciuni, actualmente directorul revistei „Realitatea ilustrată“ — anteprenoara unui concurs de frumusețe din România, este tradus în fața parchetului de Ilfov pentru viol. Universul din 4 Aprilie curent ne descrie pe larg acum a ademenit pe tânăra muncitoare Olga Matei, cum a violat-o, cum a voit să ascundă urmarea faptului său cu concursul unui doctor, și cum individul nu recunoaște latura penală a faptelor.

Pentru a fi pe deplin edificați asupra acestei întâmplări neplăcute unui director de revistă, care taie drumuri mai mult sau mai puțin largi în opinia publică, să facem

cunoștința cu o parte din piesele delicate ale acestei informații a ziarului „Universul“.

Constantin Kanner ca să ne exprimăm mai comprimat, a debutat ca șef de lucrări la un Institut de chimie dela Universitatea din Cluj. *Illo tempore* am fost advertizați de diferite persoane, ca să milităm contra acestui fapt, deoarece la acel Institut era o secție, care se ocupa cu secretele chimice ale Ministerului de Răsboiu și deci Jidanul-șef de lucrări putea să divulge din acele secrete, celor interesați. Nu am intervenit pe cale de publicitate în urma advertisementelor primite deoarece nu ne-am putut informa precis. Dar un lucru sigur îl stim, că în urma unei calomnie nefondate,

— era vorba tot de viol — pusă la cale de Kanner, un distins profesor universitar din Cluj, fost luptător și decorat în mai multe rânduri pe front, a trebuit să sufere foarte mult din punct de vedere moral.

Să examinăm piesa a doua, care nu este în legătură cu violul de care se ocupă parchetul de Ilfov și anume: „Realitatea ilustrată“. Înainte cu câțiva ani, pe Strada Regina Maria din Cluj se ridica grăbit o casă cu două etaje, mansardă și cu o mulțime de ascunzișuri. Casa se ridica sub îngrijirea morală a d-lui *Sima* trimisul lui Rutherford dela New-York, șeful unei oficiune de secte religioase. Casa terminată, în dos s'a instalat una dintre cele mai moderne tipografii, care s'a pus pe lucru. A tipărit biblia, manifeste și la un moment dat, studenți în biblie — o asociație de dobitoace abstinentă — inundau localurile publice cu revista „Realitatea“, scrisă și în unzurește, o publicație cu conținut de subminare a moralei și siguranței statului.

Talmudicul newyorchez Rutherford, crezând, că s'a apropiat momentul, i-a cerut lui *Sima* să înceapă propaganda comunistă pe față. *Sima* nu s'a învoit și de aici un conflict, care a dus la faliment casa și tipografia, dar „Realitatea“, care a fost și înainte ilustrată de fapt, a fost salvată din gura falimentului, sub numele de „Realitatea ilustrată“, probabil de Kanner și trecută în hala de publicații Kușer din str. Sărindar.

Ceva legătură între clientul de azi al parchetului de Ilfov și acțiunea Rutherford trebuie să fie, deoarece nu înțelegem cum un șef de lucrări, dela care ne așteptăm să aibă dragoste de știință, trece la concursuri de frumusețe, pe cari nu credem, că le înțelege, căci este prea lehamite, când vede o siluetă feminină și mai puțin frumoasă.

Acestea le-am amintit, ca dosarul să fie mai clar. Dar biata Olga Matei divulgată în fața marelui public, rămâne compromisă, mai ales prin faptul că s'a lăsat ademinită de un Jidan.

**Fiecare Román cu suflet curat să nu uite a se abona la această revistă, care luptă pentru scăparea Neamului de liftele jidane!**

## Fondul Cultural „Iuliu Karsai“

**Direcțiunea gimnaziului dr. C. Angelescu din Cluj a luat laudabila inițiativă ca în memoria lui „Iuliu Karsai“ marele Román și profesor distins, să înființeze un fond, din care să-se ajute doi elevi de școală secundară, care se vor dedica pentru cariera de meserii și comerț.**

**Până în prezent membrii corpului profesorilor secundari din Cluj au donat suma de 8.960 lei, iar comitetul școlar al gimnaziului unde defunctul Iuliu Karsai, a fost profesor de matematică, a întregit această sumă la 10.000 lei.**

**Iuliu Karsai a fost un vajnic luptător antisemit: Ca profesor își puna toate puterile sale intelectuale fizice, morale și pedagogice pentru a trezi în sufletul elevilor interesul pentru comerț și meserii.**

**Iuliu Karsai era convins că numai când Românii vor fi buni meseriași și buni comercianți, se va putea mântui neamul de acea plagă socială, imorală și bolnavă și Românul în țara lui își va putea valoriza virtuțile sale creștinești tradiționale: muncă, cinste și demnitate, virtuți întunecate azi prin puterea banului și a corupției jidovești.**

**Rugăm și pe cititorii Revistei Infrățirea Românească să contribuie cu cât pot la mărirea acestui fond care are o dublă menire: de a păstra memoria unui mare Román, unui conștiincios profesor și unui vrednic luptător, și de a veni în ajutorul a doi elevi care se disting la o școală de comerț sau de meserii.**

Dr. ELENA GRATU.

### O lămurire pentru Lăpușeni

Articolul meu din 1 Martie a. c. a produs mare vâlvă în cercurile intelectuale Lăpușene, și spre marea mea surprindere, am atins persoane, despre cari nu credeam că și ele se vor simți cu musca pe căciulă și că vor crede că articolul e îndreptat în contra lor; dar fiindcă ei au crezut-o aceasta la apariția lui, o spun și eu acum, că da și în contra lor e îndreptat, dar din întâmplare când l-am scris nu m'am gândit și la aceste persoane pe cari până acum le credeam oneste.

Regret însă și un alt lucru și anume, că de mulți n'am fost înțeles sau am fost înțeles greșit, — deși eu n'am făcut altceva decât, că am expus lucrurile așa cum sunt ele de fapt și așa cum s'au întâmplat — și de aceea țin să dau o mică explicație pentru a putea fi bineînțeles de toată lumea.

Făuritorii zizaniilor și cei cari au aruncat între noi mărunți discordiei am zis că sunt aceia pe cari „Satana invidiosul, i-a trimis prin vânturile-i — repet vânturile-i — nocturne“. Cred că sunt înțeles.

Iar în ce privește faptul, că locuitorii orașelului nostru fug de întruniri, și pentru aceasta tot pe acești agenți satanici îi invinuesc, și astfel vina fiind a lor nu a celor ce fug de întruniri, aceștia din urmă neputând sta la un loc cu cei dintâi.

De altfel în numerele viitoare ale revistei, de-mă va fi permis voui vorbi pe rând, începând întâiu cu unii Jidani, apoi cu unii jidoviți, cari îi voui arăta publicului, așa cum sunt ei de fapt.

Țin să mai rog încă, pe unii domni, ca să nu caute așa de mult autorul articolului, ci mai bine să caute a se reculege, pentru a nu i se da ocazia să se citească pe el însuși cu numele, în șirele revistei.

Cu această ocazie țin să înregistrez un lucru regretabil ce s'a petrecut în ziua de 15 Martie a. c. în localitate. E notoriu, că această zi, 15 Martie, e ziua dintre cele mai mari serbări naționale maghiare, credem că din această cauză, intelectualii maghiari din loc — ceaceu cu alte ocazii nu prea obișnuiesc — și-au petrecut împreună, în unul

din restaurantele din loc aproape toată ziua; însă nu aceasta e regretabil și dureros, căci doar noi bine cunoaștem poporul maghiar, ci faptul că la un loc cu ei și-au petrecut și doi Români, ce ocupă funcțiuni înalte în această localitate — și pe cari deocamdată nu-i dăm cu numele, căci noi Lăpușenii îi știm bine — deși nu știu nici un cuvânt ungurește, căci la masă numai în această limbă s'a vorbit.

Domnilor Români, dela masă, D-voastră nu v'ați gândit la aceea, că comesenii D-voastră vă vor lua în bătae de joc? Ceeace cu siguranță s'a și făcut, dacă nu chiar la masă, atunci printre locuitori, în

afară de restaurant.

Rog mai departe tot pe această cale, ba îi atrag atențiunea, lașului, care sub semnătura mea trimite denunțuri la inspectoratul Invățământului din Cluj, că dacă n'are îndrăzneală să-și semneze denunțurile, nu recurgă la cel mai urât mod, la o astfel de avilire, ca să semneze cu semnături din reviste și ziare. De altfel, deși persoana aceea pretinde a avea mare vază în jur, mă voiu nizuși să ajung în posesia originalului aceluși denunț spre a-l da parchetului, pentru a i se putea da lecția cuvenită.

N. Frăguteanu

Târgul Lăpușului — jud. Someș.

## O petrecere românească în Huedin

Huedinul, comună cu 5—6000 de locuitori, numără azi peste una mie suflete de Jidani. În 1919, se spune că nu erau mai mulți de 300. Acest spor este îngrozitor și caracteristic totodată guvernărilor prin care a trecut și continuă încă a trece România Mare. Inmulțirea Jidanilor, în timp așa de scurt, dela 300 la peste 1000 de capete, nu se poate face sub paza unor guverne, cu simțul adevărului și al dreptății.

Unde numărul Jidanilor se întrecește și împătrește, acolo nația băștinașă nu mai are cu ce trăi: își ia traista și pleacă.

La gară, în Huedin, mi s'a spus că doi proprietari români, de ani de zile așteaptă în zadar brevet, dela bunăvoința fraților lor de sânge, ce, ca funcționari români, dispun în baza instituțiilor și legilor românești de dreptul de-a acorda brevet, sau de-a detrage brevetul. Și în timp ce numărul brevetelor între Jidani crește mereu, Români noștri se duc pe ghiță. Și tot nu-s guvernele și partidele ce se succed la guvern, jidovite?

Să ne mai mire că Români cu sutele de mii se pregătesc să ne părăsească țara, căutând existența oriunde, și la munci cât de periculoase, în Franța sau în America?

*Unde Jidanul găsește ocrotire, acolo, pentru Român, nu poate fi mântuire.*

Aceste gânduri triste m'au năpădit, la amintirea Huedinului, unde pentru prima oară am des-cins.

Simpaticul și vrednicul profesor Domnul M. Ciungariu, a avut laudabila inițiativă de-a aranja un festival românesc, cu recitări și dialoguri alese anume pentru în-tărirea spiritului de rezistență față

de păcatele și relele ce ne amenință. Subsemnatul încă am cooperat cu un punct de program, ținând conferința: *Legea, viața noastră socială și politică*, văzute prin prisma moralei creștine. Firul roș al conferinței, a fost: ca în baza fondului creștinesc, ce ne unește făcând abstracție dela ce ne desparte în diferitele confesiuni, să căutăm refacerea adevăratului spirit creștinesc, acela de-a respecta și sprijini tot ce este creștin, ținând astfel spre unitate de vederi și condui-

tă. Unitatea aceasta este în spiritul moralei creștine și numai aceasta ne poate întări și scăpa de distrămarea la care asistăm zilnic, în urma influenței celeilalte morale, o-puse moralei noastre creștinești.

La dorința publicului a mai vorbit D-l Căpitan Beletă, la același obiect, fiind viu ovaționat.

Admirabil au fost alese și executate toate celelalte puncte de program. Executorilor li se cuvine toată lauda. O deosebită atenție i se cuvine din partea noastră D-lui prof. M. Ciungariu, pentru dialogul său: „Păcală și Tândală“, în care autorul ridiculizează într'un mod foarte reușit greșeli la ordinea zilei ca: căutarea de-a fi observat și de-a fi domn, întortochind portul curat și românesc. Are și părți de sentimentalism în fața înstrăinării pădurilor și plaiurilor strămoșești. S'a făcut proba că dialogul pe lângă partea sa de educație integral națională și morală mai e și interesant și hazliu.

Petrecerea a avut o reușită complectă. Sala a fost plină de public ales. Intelectualii din localitate și jur au dat dovadă de o înțelegere a interesului național obștesc.

Nicolae Popa  
Cluj.

## INFORMAȚIUNI

**PREAMĂRIREA UNIRII ROMÂNEȘTI.** Aflăm cu deosebită bucurie că Teatrul Național din Cluj, va reprezenta, în actuala stagiune (în preajma serbărilor Unirii) poemul dramatic al domnului *Ovidiu Hulea*, cunoscutul scriitor ardelean, cu titlul „*Invierea*“.

Poemul d-lui Ovidiu Hulea, scris în versuri (3 acte), este o entuziastă apoteozare a marelui eveniment al Unirii. Acțiunea poemului se petrece în noaptea Invierii 1919, pe granița dinspre Tisa. Ungurii năvălesc în satele românești, vreau să ridice pe Români împotriva conaționalilor lor, să-i țină și mai departe robi, despoindu-i de avut și necinstindu-le familiile. Dar la indemnul preotului, țărani nu se vând străinului. Gărzile alcătuite de satele românești, apoi însăși armata română, aduc, de-odată cu Invierea Domnului, Invierea Națională.

Reprezentarea piesei poetului Hulea este așteptată de toată lumea românească cu cel mai viu interes.

**PĂRINTELE TĂTUCU.** Foarte mulți dintre cetitorii noștri nu-l vor cunoaște.

Este preotul Gheorghe Tătucu (Părintele Gioca) din Iablanța, județul Severin. În timpul războiului a trecut în Țară, căci — ca bun Român — era prea deochiat în fața Ungurilor.

După războiu a fost în repetite rânduri Senator de Mehadia, în partidul național-țărănist. Fiind om cinstit Părintele Tătucu, era foarte cunoscut, iubit și stimat în toată partea de jos a județului. În alegerile din Decembrie 1928, Părintele Tătucu a fost lăsat afară din lista partidului național-țărănist pentru care a luptat.

*Aceasta este plata omului de omenie!* Până aici am arătat cine este părintele Tătucu, despre care voesc să vorbesc, cum a scos Jidanii din Iablanța, încă sub stăpânirea ungurească.

Ajuns în Iablanța, ca preot tânăr, plin de suflet românesc, și vrednic slujitor al Altarului, Părintelui Tătucu, nu-i venea la socoteală văzând că doi sau trei holtasi jidovi, câți erau în sat, sugeară toată vloga Românilor, păstoriți de Sfinția Sa.

Părintele nu stătu mult pe gânduri ce era de făcut. Puse la cale înființa-

rea unei cooperative, stării de uni credincioși ai lui să aducă bucate, sa fearbă rachiu, apoi în predicile sale din Sfânta Biserica sîntuina, și cerea credincioșilor sa-și cumpere cele de lipsă numai dela cooperativă și dela Români.

*La Biserică Părintele Tătucu, nu primea lumdnări, tămăe, vin sau prescuri făcute din făină cumpărată aetu sraovi — zicând: iidovii sunt aceia care au chinuit și restignit pe Domnul Christos, ei sunt dușmanii de moarte ai Bisericii și ai creștinilor; ei spurcă tot ce dă Creștinilor fie pe bani, fie degeaba, iar lucruri spurcate de Iidovi, este păcat mare, să fie aduse în Sfânta Biserică!*

După un an sau doi boltașii Iidovi au pierit din Iablanîța, iar în locul lor se ridică bolte românești.

Luați aminte Domnilor Preoți păstori ai Românilor, înțelepciunea Părintelui Tătucu din Iablanîța, și după pilda acestui premergător în fapte frumoase românești și creștinești, curățiți și Sfințiile Voastre satele de lipitorile iidovești!

Dumnezeu Vă va binecuvânta, iar poporul — turmă grăitoare încredințată pazei Voastre — Vă va lauda și prea mări în veci.

**CĂTRE D-1 INSPECTOR INDUSTRIAL MAZUCHI ȘI CĂTRE D-1 PREFECT AL JUDEȚULUI SOMEȘ.** Pe cuprinsul razei de activitate asupra căreia se estinde competiția D-niei voastre, funcționează fără brevet de cazan, în comuna *Băbușeni* locomobilul No. 585 de 8 Hp., proprietatea Iidovului Handler Ludovic. Acest locomobil este îngrijit de alt Jidan Iakab Alexandru, din Letca, fără să aibă examenul și documentele necesare unui mașinistru.

Un Român n'ar îndrăzni să facă așa ceva.

V'am ruga să ne răspundeți, în virtutea cărui drept Jidanul numit își bate joc de legi și de autorități, la noi în țară? D-voastră ca păzitori ai acestor legi, și șefi ai autorității în fruntea căreia vă aflați, admiteți acest lucru?

Dorim să știm.

LEMNIU este o comună de munte din județul Someș cu 140 de case și 550 suflete dintre care 13 familii cu 60 de suflete sunt Jidani. Singura întreprindere românească este cooperativa „*Plugarul*” dată în arendă (*băgați bine de seamă, cooperativă dată în arendă*) de către preotul Ștefan Bota, președintele ei, lui *Loman Todor*. Acest arendaș este aprovizionat cu mărfuri de Iidovul *Marcovits Perl*.

Și să te mai miri iubite cititor, de ce Romanul nu poate înainta? Conducătorii noștri în loc să apere poporul de dușmanii jidani — ca cloșca, pan, u robește iidovilor.

dar pana cand?

**NECROLOG.** La Paris — departe de meleagurile țării, pe care a iubit-o atata — s'a stins în plină putere de muncă *Căpitanul Ștefan Christescu*. Inginer al școlii de geniu maritim din Paris, după strălucite studii de specialitate, se întoarce în țară — unde se distinse în mod excepțional printre camarazii săi.

Manat de o putere magică a cercetării instituției universului, a dat la lumină numeroase lucrări, apreciate în mod elogiios de somitățile științifice contemporane ale Franței.

Căpitanului Ștefan Christescu se datorește dărămarea teoriilor Jidanului Einstein, bazate pe minciună și viclenie.

Adânc iubitor al țării sale, căpitanul Christescu, prin activitatea-i multilaterală în domeniul științelor abstracte, a făcut cinste numelui de Român în Occidentul civilizat.

Odihnească-l Domnul în lumea celor drepti!

**FLAMURA PINDULUI**, revista studenților Români-Macedoneni de peste hotare și-a început apariția cu nr. 1 din Martie 1929. Revista bine îngrijită cuprinde articole de ale d-lor N. Iorga, S. Măndrescu, G. Murnu, N. Tulliu, I. Foti, P. Papazissu, C. I. Ciara, C. Araia, I. Conea, G. Xifta, N. Zdrălla, G. Papazissu, N. Hondrozon, C. Stur, C. Brânzei, G. Sărbulescu, E. Papazissu și V. N. Hristu.

O recomandăm cu stăruință tuturor bunilor Români, cari se interesează de viața și literatura fraților noștri Români-Macedoneni.

**DIN TG. LĂPUȘULUI.** *Nereguli la Oficiul Poștal: Șef, Evreul I. Reich, un degenerat morfinoman. Populația creștină de sărbători rămâne totdeauna fără tutun. Funcționarii români ce mai erau în of. P. T. T. în ziua de Paști sunt dați afară din serviciu în bătaie de joc.*

Multe lichele parazite știm că sugvlaga pământului românesc și conform talmudului distrug tot ce nu e aluviune galițiană, dar nici odată nu mi-am putut închipui că un Evreu să fie morfinoman și în beția morfinomaniei în calitate de șef al unui oficiu să caute să distrugă pe acel popor tolerant — poporul românesc — care-l adapă și-l hrănește nu cu oțet, ci cu apă, pâne și sare. E vorba des-

pre *I. Reich*, șeful poștei din Tg. Lăpușului, precum și magaziner în distribuirea R. M. S-eului în 32 comune. D-l *I. Reich*, e un degenerat morfinoman care spre rușinea noastră națională mai stă în fruntea oficiului de unde își aruncă colții urii și invidiei asupra tot ce e străin de rassa lui iudaică.

Poporul cu crucea în frunte e terorizat de acest Evreu și lăsat fără tutun atât de sărbătorile Crăciunului cât și de ale Paștelui deși magazia e plină. Autoritățile în drept în frunte cu jud. T. Angelescu, încă în August 1928, au făcut perchiziția la locuința D-lui *I. Reich*, cu care ocazie au găsit aproape 1000 fiole morfină comandate pe adresa falsă de *I. Reich farm.* Tg. Lăpușului. Arestat și dat în judecată, a doua zi îl vedem liber și șef de post și mai departe așa cum e și azi bătându-și joc de funcționarii români și înlocuindu-i cu funcționari evrei. Singurul funcționar român și singurul care avea calificatie, D-l *Lazar*, în ziua Invierii Domnului în loc să meargă la biserică a mers chemat de șeful turmentat de morfină să-și predece cassa D-lui *I. Reich*.

Infricoșăți de acest morfinoman evreu trebuie să ne întrebăm ce serviciu se va mai face Sâmbătă la poștă. Ne doare cum de autoritățile nu cercetează cazul și cum de nu-l așează pe D-l *Reich* la locul său? Cum populația rămâne fără tutun tocmai la sărbătorile creștinești și de ce Statul să peardă? De ce D-l *Reich* a distribuit în Tg. Lăpușului numai 2000 țigarete Mărășești și acelea numai după ce a fost amenințat de un creștin că-i va aplica legea talionului și nu legea mieilor și curcelor grase ce zădărnicesc toate anchetele? De ce când era vorba că sosește ancheta personal, noaptea, a distribuit țigarele ce erau în magazie, depozitarilor? Nu sunt mijloace de constrângere pentru astfel de oameni? Ce garanție are statul că într-o bună zi dacă-i vor lipsi din casă câteva zeci de mii de lei va avea de unde le încasa? D-l *Reich* nu poate să aibă nici garanție morală, nici materială, deoarece e cunoscută patima lui, tuturora, patimă care la rând va acoperi iresponsabilitatea lui.

**FIECARE BUN ROMÂN ESTE DATOR SĂ GITEASCĂ DINTRE ZIARELE DE MAI JOS:**

„Apărarea Națională” — București.  
„Infrățirea Românească” pt. popor — Cluj.

„Svastica Bănățului” — Timișoara.  
„Chemarea” — Botoșani.  
„Robia modernă” — Craiova.  
„Apărarea Națională” — Iași.